

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 603/2024
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате јубиларне награде, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3642/23 од 20.09.2023. године, у седници већа одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3642/23 од 20.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1448/21 од 07.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му исплати износ од 54.344,00 динара на име неисплаћене јубиларне награде са законском затезном каматом од 15.06.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 82.974,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од обавезе плаћања судских такси у овој правној ствари.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3642/23 од 20.09.2023. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати износ од 54.344,00 динара, на име неисплаћене јубиларне награде са законском затезном каматом од 15.06.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 82.974,00 динара а обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 69.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 404. ЗПП.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), због чега нема разлога за одлучивање по члану 404. ЗПП. Испитао је побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу у привременим институцијама Косова и Метохије, у Казнено-поправном дому у Липљану, а решењем тужене 29.04.2008. године преузет је у Управу за извршење заводских санкција почев од 15.05.2008. године. Закључком Владе РС 05 број 112-1619/2008-2 од 17.04.2008. године положај лица која су била запослена у привременим институцијама Косова и Метохије уподобљава се положају државних службеника и намештеника који су радили у органима који су укинута, а чији делокруг је преузео други орган у смислу одредбе члана 135. став 1. Закона о државним службеницима. Истим закључком наложено је Управи за извршење кривичних санкција у Министарству правде да преузме лица која су била запослена у затворима привремених институција Косова и Метохије. Тужилац почев од 15.05.2008. године није обављао било какве послове из делатности управе (није обављао фактички рад) а прима плату утврђену наведеним закључком. Висина просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији за децембар месец 2017. године, утврђена је у висини од 54.344,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је на основу члана 120. Закона о раду и члана 44. став 1. тачка 1. и став 2. и став 3. Посебног колективног уговора за државне органе закључио да се тужилац налазио у радном односу код тужене од дана преузимања из привремених институција КиМ од 15.05.2008. године, да тужена није донела решење о нераспоређивању тужиоца, односно није доставила доказ да је тужиоцу утврђен статус нераспоређеног државног службеника, па како се тужилац налазио у радном односу код тужене и даље, односно више од десет година од дана заснивања радног односа, усвојио је тужбени захтев тужиоца, закључујући да је тужилац 15.05.2018. године остварио право на јубиларну награду за навршених 10 година рада, у радном односу код органа тужене, односно након преузимања код тужене.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио пресуду првостепеног суда, тако што је одбио тужбени захтев јер тужилац који није обављао фактички рад код тужене, до закључења расправе пред првостепеним судом, није предочио доказе да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату јубиларне награде, нити је због "ћутања администрације" покренуо управни спор, па у ситуацији када му није признато право на јубиларну награду, он не може са успехом тражити исплату по том основу. Због тога, по мишљењу другостепеног суда, супротно закључку првостепеног суда, не постоји основ одговорности тужене за штету коју тужилац трпи.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда је правилно.

Одредбом члана 120. став 1. тачка 1) Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Одредбом члана 44. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/15 ... 34/18), је прописано да запослени има право на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 25% при сваком наредном остваривању тог права, тако да се исплаћује и то под тачком 1) за десет година рада у радном односу - у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса. Према ставу 2. наведене одредбе закона, запослени остварује право на јубиларну награду за навршених 10, 20, 30, 35 и 40 година рада проведених у радном односу у државном органу, органу аутономне покрајине, односно јединици локалне самоуправе, без обзира на то у ком органу је запослени остварио право из радног односа. Код утврђивања права на јубиларну награду рачунају се и године рада код послодавца од кога је надлежни орган преузео надлежности, послове и запослене.

У конкретном случају, тужилац је преузет из привремених институција на Косову и Метохији у Управу за извршење заводских санкција, али је остао нераспоређен. У ситуацији када тужилац није радно ангажован, он нема право на јубиларну награду, пошто Посебан колективни уговор за државне органе то право предвиђа за године рада проведене у радном односу у државном органу, а тужилац од дана преузимања 15.05.2008. године није радио (остао је нераспоређен и није обављао фактички рад) . На основу Закључка Владе тужилац је формално у радном односу код тужене са фиксним износом плате, али не остварује рад нити му се обрачунава минули рад.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да му право на јубиларну награду припада као лицу које је у радном односу код послодавца, јер услов за исплату јубиларне награде није распоређеност на рад запосленог. Супротно тим наводима ревизије, одредба члана 44. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе јасно и недвосмислено прописује право запосленог на јубиларну новчану награду у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, тако да се исплаћује за 10 година рада у радном односу у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса (тачка 1). Није довољно да запослени буде у радном односу код послодавца, јер би се у том случају право на исплату јубиларне новчане награде везивало само за радни однос. Поред радног односа потребно је да запослени и ради, а то овде није случај. Преузимање на основу Закључка Владе не подразумева остваривање свих права из радног односа, што је јасно из садржаја Закључка којим је одређен само фиксни износ плате тужиоцу без обрачунавања минулог рада. С тим у вези, неосновано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Са изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић